

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Adam Bodnar

Warszawa, 13/10/2017

KMP.570.3.2017.RK

**Pan
Zbigniew Ziobro
Minister Sprawiedliwości**

Al. Ujazdowskie 11
00-950 Warszawa

Wielce Szanowny Panie Ministrze,

W dniu 18 kwietnia 2017 r. zwróciłem się do Pana Ministra z wystąpieniem, w którym wskazałem na potrzebę podjęcia inicjatywy legislacyjnej, która zagwarantuje każdej osobie zatrzymanej przez Policję lub inne służby uprawnione do zatrzymania, m.in. kontakt z obrońcą już od samego początku zatrzymania. Powyższe rozwiązanie stanowi w mojej ocenie podstawową gwarancję chroniącą osoby zatrzymane przed torturami i nieludzkim traktowaniem ze strony funkcjonariuszy tychże służb. Jest też standardem rekomendowanym przez międzynarodowe instytucje zajmujące się prewencją tortur, w szczególności Podkomitet ds. Zapobiegania Torturom oraz innemu Okrutnemu, Nieludzkiemu lub Poniżającemu Traktowaniu albo Karaniu i Europejski Komitet Zapobiegania Torturom oraz Nieludzkiemu i Poniżającemu Traktowaniu oraz Karaniu.

Pomimo wagi przedstawionego problemu i kolejnego pisma skierowanego do Pana Ministra w dniu 6 lipca 2017 r., do chwili obecnej nie wpłynęła odpowiedź w tej sprawie.

Chciałbym więc zwrócić Panu Ministrowi uwagę na dwie zasadnicze kwestie. Po pierwsze, zgodnie z art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r., poz. 958) *organ, organizacja lub instytucja, do których zostało skierowane wystąpienie, obowiązane są bez zbędnej zwłoki, nie później jednak niż w terminie 30 dni, poinformować Rzecznika o podjętych działaniach lub zajętych*

stanowisku. Udzielenie Rzecznikowi powyższych informacji jest obowiązkiem prawnym i niedotrzymanie ustawowego terminu, z przyczyn nieuzasadnionych, nie powinno mieć miejsca w demokratycznym państwie prawnym.

Po drugie, Rzecznik Praw Obywatelskich, decyzją polskich władz wykonuje zadania krajowego mechanizmu prewencji tortur. Obowiązek utworzenia niezależnego organu monitorującego sytuację osób pozbawionych wolności, w celu wzmocnienia ochrony tych osób przed torturami, Polska wzięła na siebie ratyfikując Protokół fakultatywny do Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania, przyjęty przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w Nowym Jorku dnia 18 grudnia 2002 r. (Dz. U. z 2007 r. Nr 30, poz. 192), dalej OPCAT. Zgodnie z art. 91 ust. 1 Konstytucji, OPCAT stanowi część krajowego porządku prawnego.

W sytuacjach, gdy przepisy prawa lub praktyka stwarzają ryzyko zaistnienia tortur, Rzecznik Praw Obywatelskich jest uprawniony do przedstawiania polskim władzom rekomendacji, propozycji i uwag dotyczących obowiązujących lub projektowanych przepisów prawa (art. 19 OPCAT). Polskie władze powinny analizować rekomendacje Rzecznika i prowadzić z nim dialog, na temat możliwych środków ich realizacji (art. 22 OPCAT). Idea OPCAT opiera się bowiem na kooperacji krajowego mechanizmu prewencji tortur z władzami krajowymi.

Realizacja postanowień OPCAT sprowadza się więc nie tylko do umożliwienia Rzecznikowi wykonywania wizytacji w miejscach detencji, pozostających pod polską jurysdykcją, ale przede wszystkim do prowadzenia dialogu, w kierunku możliwości implementacji jego zaleceń.

Dlatego też z ubolewaniem przyjmuję brak odpowiedzi Pana Ministra na wystąpienie i apeluję o realizację postanowień OPCAT. Bardzo proszę o powiadomienie mnie o stanowisku Pana Ministra w sprawie problemów omówionych w wystąpieniu z dnia 18 kwietnia 2017 r.

Z wyrazami szacunku,

Bodo